

ÍNDEX

CAPÍTOL 1. INTRODUCCIÓ	1
1.1. Antecedents	1
1.2. Objectius Generals	3
1.3. Objectius Secundaris	3
1.4. Metodologia	3
CAPÍTOL 2. ESTAT DEL CONEIXEMENT	5
2.1. Introducció	5
2.2. El formigó projectat reforçat amb fibres	6
2.2.1. Definició	6
2.2.2. Revisió històrica	6
2.2.3. Tipus de fibres	7
2.2.4. Perquè del reforç amb fibres?	9
2.2.5. Sistemes de projecció	10
2.2.6. Components i dosificació	12
2.2.7. Fabricació i posada en obra del formigó projectat per via humida	16
2.2.8. Normatives pel formigó projectat	20
2.2.9. Aplicacions	23
2.3. El formigó projectat amb fibres metàl·liques	25
2.3.1. Aspectes generals	25
2.3.2. Tipus de fibres metàl·liques	25
2.3.3. Propietats del formigó projectat amb fibres metàl·liques	26
2.3.3.1. Resistència a compressió	26
2.3.3.2. Resistència a flexió	27
2.3.3.3. Resistència a l'impacte	27
2.3.3.4. Tenacitat	28
2.3.3.5. Adherència fibra-matriu	28
2.3.3.6. Retracció	29
2.3.3.7. Rebot	29
2.3.4. Aplicacions del formigó projectat amb fibres metàl·liques	30

2.4.	El formigó projectat reforçat amb fibres sintètiques	32
2.4.1.	Aspectes generals	32
2.4.2.	Tipus de fibres sintètiques	32
2.4.3.	Propietats del formigó projectat amb fibres sintètiques	33
2.4.3.1.	Resistència a compressió	33
2.4.3.2.	Resistència a flexió	33
2.4.3.3.	Resistència a l'impacte	34
2.4.3.4.	Tenacitat	34
2.4.3.5.	Adherència fibra-matriu	35
2.4.3.6.	Retracció	36
2.4.3.7.	Rebot	36
2.4.4.	Aplicacions del formigó projectat amb fibres sintètiques	37
CAPÍTOL 3. CAMPANYA EXPERIMENTAL		39
3.1.	Introducció	39
3.2.	Planificació de la campanya experimental	40
3.3.	Disseny de la mescla	42
3.3.1.	Caracterització dels materials usats	42
3.3.2.	Dosificació de la mescla	46
3.3.3.	Assaigs complementaris	47
3.4.	Execució i conservació de les mostres	47
3.5.	Descripció dels assaigs	52
3.5.1.	Assaigs sobre el formigó fresc	52
3.5.1.1.	Determinació de la consistència	52
3.5.1.2.	Determinació de la densitat en el formigó fresc	53
3.5.1.3.	Número de fibres	54
3.5.2.	Assaigs sobre el formigó endurit	54
3.5.2.1.	Assaig de compressió simple	54
3.5.2.2.	Determinació del mòdul d'elasticitat	55
3.5.2.3.	Determinació de la porositat aparent	57
3.5.2.4.	Retracció per assecat	58
3.5.2.5.	Recompte del número de fibres metàl·liques	60

3.5.2.6. Assaigs de Tenacitat	61
3.5.2.6.1. EFNARC Plate Bending Test	61
3.5.2.6.2. Australian Round Determinate Plate Test	63
3.5.2.6.3. Assaig de Biga	66
CAPÍTOL 4. RESULTATS I ANÀLISI	69
4.1. Introducció	69
4.2. Caracterització del formigó fresc	70
4.2.1. Consistència	70
4.2.2. Densitat del formigó fresc	71
4.2.3. Número de fibres incorporades a la mescla	71
4.3. Caracterització del formigó endurit	73
4.3.1. Resultats dels assaigs a compressió simple	73
4.3.2. Resultats de l'assaig de determinació del mòdul d'elasticitat	74
4.3.3. Pes específic i porositat	76
4.3.4. Retracció per assecat	77
4.3.5. Número de fibres en la mescla	79
4.4. Assaigs de tenacitat	79
4.4.1. EFNARC Plate Bending Test	79
4.4.2. Australian Round Determinate Plate Test	90
4.4.3. Assaigs de Biga	98
CAPÍTOL 5. CONCLUSIONS I LÍNIES FUTURES D'INVESTIGACIÓ	104
5.1. Introducció	104
5.2. Conclusions Generals	105
5.3. Conclusions Específiques	105
5.3.1. Relatives al disseny de la mescla i al procés de projecció	105
5.3.2. Relatives a la caracterització del formigó projectat	106
5.3.3. Relatives a l'estudi de la retracció pes assecat	107
5.3.4. Relatives a la realització dels assaigs de placa	107
5.4. Línies futures d'investigació	108

REFERÈNCIES I BIBLIOGRAFIA **110**

Referències 110

Bibliografia 113

ANNEX DE RESULTATS **114**

<u>ÍNDIX DE FIGURES</u>	5
CAPÍTOL 2. ESTAT DEL CONEIXEMENT	10
	11
Figura 2.1. Esquema de projecció per via seca.	17
Figura 2.2. Esquema de projecció per via humida.	18
Figura 2.3. Esquema d'un equip de projecció.	18
Figura 2.4. Secció d'un broc d'injecció.	
Figura 2.5. Fotografia d'un robot de projecció.	
Figura 2.6. Procés de projecció.	
(a) Fotografia d'un operari projectant.	19
(b) Efectes d'una col·locació correcta i incorrecta de l'operari.	26
Figura 2.7. Geometries dels diferents tipus de fibres metàl·liques.	
Figura 2.8. Gràfics de Càrrega – Desplaçament sota càrregues dinàmiques per diferents formigons projectats.	27
	28
Figura 2.9. Càrrega – Deformació de les fibres metàl·liques versus el reforç amb malla.	29
Figura 2.10. Fotografies dels assaigs de retracció sobre plaques.	30
Figura 2.11. Influència de la geometria de la fibra en el rebot.	
Figura 2.12. Aplicacions del formigó projectat amb fibres metàl·liques.	
(a) Estabilització d'un talús mitjançant formigó projectat reforçat amb fibres metàl·liques.	
(b) Rehabilitació del Baker's Tunnel, Tenesse, EUA.	31
Figura 2.13. Gràfics Càrrega – Fletxa del South Africa Water Bed Test .	35
Figura 2.14. Canal Olímpic a Syned, revestit amb formigó projectat reforçat amb fibres sintètiques.	37
Figura 2.15. Revestiment definitiu d'un túnel a Ontario, Canadà	38

CAPÍTOL 3. CAMPANYA EXPERIMENTAL 39

Figura 3.1.	Fotografies dels dos tipus de fibra utilitzades. (a) Vista comparativa de les dues fibres, metàl·lica i sintètica respectivament. (b) Aspecte de les noves fibres sintètiques d'alt mòdul elàstic.	45
Figura 3.2.	Mesura de la consistència del formigó fresc.	48
Figura 3.3.	Equip de projecció utilitzat.	48
Figura 3.4.	Tipus de motlles utilitzats durant la projecció.	49
Figura 3.5.	Imatges de la projecció. (a) Projecció dels plafons. (b) Procés d'arrenjament superficial.	50
Figura 3.6.	Procés d'extracció de provetes. (a) Màquina perforadora. (b) Esquema final d'extracció de provetes.	51
Figura 3.7.	Sistema d'anells per la determinació del mòdul d'elasticitat. (a) Detall de la col·locació dels lvdts. (b) Posició dels anells durant l'assaig.	56
Figura 3.8.	Rellotge comparador per mesurar la retracció en proveta.	59
Figura 3.9.	Fotografia i esquema de la maquinària d'assaig del EFNARC Plate Bending Test.	62
Figura 3.10.	Fotografia i esquema maquinària RDP Test. (a) Vista general del bastidor. (b) Sensor de desplaçaments (c) Vista del plat de càrrega (d) Detall de les bases piramidals (e) Esquema del bastidor.	65
Figura 3.11.	Placa de FPFS preparada per a ser assajada.	66
Figura 3.12.	Fotografia d'una biga preparada per ser assajada.	67
Figura 3.13.	Detall de la col·locació de l'element de mesura de fletxes.	67

CAPÍTOL 4. RESULTATS I ANÀLISI	69
Figura 4.1. Valors de l'assentament del tres tipus de formigó.	70
Figura 4.2. Resultats de l'assaig de recompte de fibres.	72
Figura 4.3. Evolució de la resistència a compressió simple.	73
Figura 4.4. Variació del mòdul d'elasticitat a 28 i 120 dies.	75
Figura 4.5. Evolució de la retracció per assecat.	77
Figura 4.6. Evolució de la pèrdua de pes durant el període de mesura de la retracció per assecat	78
Figura 4.7.a Corba Càrrega – Fletxa del punt central de les plaques de fibres metàl·liques i evolució de l'energia absorbida – Fletxa del punt central. EFNARC Plate Bending Test.	81
Figura 4.7. b Corba Càrrega – Fletxa del punt central de les plaques de fibres sintètiques polimèriques i evolució de l'energia absorbida – Fletxa del punt central. EFNARC Plate Bending Test.	82
Figura 4.7. c Corba Càrrega – Fletxa del punt central de les plaques de control i evolució de l'energia absorbida – Fletxa del punt central. EFNARC Plate Bending Test.	82
Figura 4.8. Estat de les plaques després de l'assaig. EFNARC Plate Bending Test. (a) Placa de formigó projectat de control (CTRL-p2). (b) Placa de FPFM.	83
Figura 4.9. Evolució del paràmetre d'energia relativa durant l'assaig EFNARC.	84
Figura 4.10. Relació entre la càrrega a diferents fletxes del punt central i la càrrega màxima de hardening.	85
Figura 4.11. Fotografia on s'observa la deformació soferta per la placa durant l'assaig.	87

Figura 4.12.	Vista de les cares inferiors de les plaques.	
	(a) CTRL – p1.	
	(b) CTRL – p2.	
	(c) CTRL – p3.	
	(d) FPFS – p1.	
	(e) FPFS – p2.	
	(f) FPFS – p3.	
	(g) FPFM – p1.	
	(h) FPFM – p2.	
	(i) FPFM – p3.	89
Figura 4.13.	Corbes Càrrega – Fletxa del punt central i Energia Absorbida – Fletxa del punt central de les plaques de FPFM. RDP Test.	91
Figura 4.14.	Corbes Càrrega – Fletxa del punt central i Energia Absorbida – Fletxa del punt central de les plaques de FPFS. RDP Test.	92
Figura 4.15.	Corbes Càrrega – Fletxa del punt central i Energia Absorbida – Fletxa del punt central de les plaques de CTRL. RDP Test.	92
Figura 4.16.	Estat de les plaques un cop acabat l’assaig. RDP Test.	
	(a) Placa de formigó de control.	
	(b) Placa de formigó reforçat amb fibres sintètiques.	94
Figura 4.17.	Evolució de la tenacitat. RDP Test.	95
Figura 4.18.	Relació entre la càrrega a determinades fletxes del punt central i la càrrega de hardening.	95
Figura 4.19.	Vista de les cares inferiors de les plaques.	
	(a) CTRL – p1.	
	(b) CTRL – p2.	
	(c) CTRL – p3.	
	(d) FPFS – p1.	
	(e) FPFS – p2.	
	(f) FPFS – p3.	97
	(g) FPFM – p1.	
	(h) FPFM – p2.	
	(i) FPFM – p3.	98

Figura 4.20.a	Corbes Càrrega – Fletxa del punt Central i Corba Energia absorbida – Fletxa del punt Central per al FPFM. Assaigs de Biga.	99
Figura 4.20.b	Corbes Càrrega – Fletxa del punt Central i Corba Energia absorbida – Fletxa del punt Central per al FPFS. Assaigs de Biga.	100
Figura 4.21.	Evolució de la tenacitat. Assaig de biga.	102
Figura 4.22.	Relació entre la càrrega a determinades fletxes del punt central i la càrrega de hardening.	103

ÍNDEX DE TAULES

CAPÍTOL 2. ESTAT DEL CONEIXEMENT	5
Taula 2.1. Tipus de fibres i propietats.	8
Taula 2.2. Principals diferències entre el procés per via seca i el procés per via humida.	12
Taula 2.3. Fus granulomètric recomanat per l'EFNARC.	13
Taula 2.4. Fus granulomètric recomanat per l' ASCE.	13
Taula 2.5. Variables per la dosificació pel procés per via humida.	16
Taula 2.6. Variables durant el procés d'execució.	19
Taula 2.7. Valors de Pull-Out Strength.	28
Taula 2.8. Resultats de resistència a compressió de la investigació de Morgan et al. (1999).	33
Taula 2.9. Taula de l'EFNARC per classificar el formigó projectat en funció de la seva tenacitat.	35
CAPÍTOL 3. CAMPANYA EXPERIMENTAL	39
Taula 3.1. Planificació dels assaigs previstos a la campanya experimental.	41
Taula 3.2. Dades tècniques MEYCO MS 610.	43
Taula 3.3. Granulometries dels àrids.	43
Taula 3.4. Pesos específics dels àrids.	44
Taula 3.5. Dades tècniques de l'aditiu superfluidificant.	44
Taula 3.6. Característiques de les fibres.	45
Taula 3.7. Dosificació teòrica de partida dels formigons a fabricar.	46
Taula 3.8. Dosificacions reals dels formigons fabricats.	48
CAPÍTOL 4. RESULTATS I ANÀLISI	69
Taula 4.1. Valors de densitat del formigó fresc.	71
Taula 4.2. Resultats dels assaigs de compressió simple.	74
Taula 4.3. Valors del mòdul d'elasticitat a 28 i 120 dies.	75
Taula 4.4. Estimació mòdul d'elasticitat segons EHE.	76

Taula 4.5.	Densitats i porositat a 28 dies.	76
Taula 4.6.	Valors de la pèrdua de pes en proveta.	78
Taula 4.7.	Número de fibres metàl·liques en proveta.	79
Taula 4.8.	Valors d'Energia Absorbida a una fletxa del punt central de 25 mm. EFNARC Plate Bending Test.	80
Taula 4.9.	Valors de Càrrega màxima i Fletxa del punt central a l'assaig de placa EFNARC Plate Bending Test.	83
Taula 4.10.	Valors dels índexs de tenacitat per als formigons projectats amb fibres. EFNARC Plate Bending Test.	84
Taula 4.11.	Resultats principals de l'assaig de placa EFNARC Plate Bending Test.	85
Taula 4.12.	Valors de la càrrega en la primera fissura. EFNARC Plate Bending Test.	86
Taula 4.13.	Relacions entre la càrrega de fissuració i la fletxa en el punt central. EFNARC Plate Bending Test.	86
Taula 4.14.	Número de fissures de cada una de las plaques. EFNARC Plate Bending Test.	88
Taula 4.15.	Energia absorbida a l'assaig RDP Test.	90
Taula 4.16.	Valors de la càrrega màxima i de la fletxa del punt central associada. RDP Test.	93
Taula 4.17.	Valors dels índexs de tenacitat. RDP Test.	94
Taula 4.18.	Relació entre la càrrega a determinades fletxes del punt central i la càrrega de hardening. RDP Test.	95
Taula 4.19.	Comptatge del número de fibres a les superfícies de ruptura. RDP Test.	96
Taula 4.20.	Valors d'energia absorbida a l'assaig de biga.	98
Taula 4.21.	Caigudes de càrrega associats a la primera fissura. Assaig de biga.	100
Taula 4.22.	Valors de Resistència a flexotracció. Assaig de Biga.	101
Taula 4.23.	Valors del Índexs de tenacitat. Assaig de biga.	102
Taula 4.24.	Relació entre la càrrega a diferents valors de fletxa del punt central i la càrrega de hardening.	103